

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 glđ. 60 kr., za pol leta 2 glđ. 40 kr., za četertletno 1 glđ. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četert leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 27. sušca 1874.

List 13.

Koledar za naslednji teden.

Sušec. Marc.

29. Črtna nedelja. Evangelij: „Jezus jezdi v Jeruzalem“. (Mat. 21.) Ss. Jona in Barahizij in njuni tovarši sprič. Sabor, kralj Perzijanski, je ukazal l. 326 kristjane preganjati in moriti, njih cerkve in samostane požigati, če se bojo branili moliti solnce, ogenj in vodo. Tisti čas sta živela v vasi Jasi na Perzijanskem dva brata, Jona in Barahizij, oba polna žive vere v Kristusa, devet móž v veri tako poterdita, da vsi po prestanih grozovitih mukah mučeniško krono dosežejo. Mališki služabniki pokličejo brata pred sodnijo, rekoč: „Zarotimo vaju, da bodita pokorna našemu Saboru, kralju vsih kraljev, in njegov ukaz spolnujta.“ Brata odgovorita, da sta pokorna le Bogu, Kralju nebes in zemlje, ne pa umerljivemu človeku. Služabniki vsi razkačeni ukažejo brata z bodečimi šibami pretepati, ker sta se prederznila kralja vsih kraljev imenovati umerjivega človeka. Po družih še bolj grozovitih mukah ukažejo sodniki njima ud za udom z života rezati, in tako sta dosegla mučeniško krono. — Ezaija, poveljnik kraljevih konjikov, ki je sam slišal in vidil, kar sta pred sodniki govorila in preterpela, nam je zapustil precej dolg popis nijunega življenja; sklepa pa ta popis z besedami: „To tedaj sta zmagovavna vojšaka Jezusa Kristusa, ki sta se junaško vojskovala za svojega vojvoda in sta zmagala, in sta zdaj oblečena z veličastno obleko, in kronana z neminljivo krono. O da bi Boga prosila nam priti na pomoč!

Kristjan! tudi ti se junaško vojskuj zoper svoje poželjivo meso, zoper hudobni svet in zoper satana, da dosežeš nezvenljivo krono večnega življenja.

Sv. Ciril diakon spr.; ss. Pastor, Viktorin in tovarši spr.; sv. Sekund spr.; sv. Evstazij opat spoz.

30. Ponedeljek. Zvelič. Amadej, vojvoda Savojski, je bil rojen l. svečana 1435. Še v zibelji so ga starši zaročili s triletno hčerko francoskega kralja Karola VII; po tistihmal je bil ljubi mir med obema kraljestvoma. Amadej je imel izverstne in bogaboječe učnike, hitro je napredoval v vednostih in čednostih, vsak dan je bil pri sv. maši s toliko pobožnostjo, da so bili vsi pričujoči močno ginjeni. Pod vodstvom učenega in pobožnega duhona je prav pogostoma prejemal ss. zakramente; presveto Rešnje Telo je njegovo serce čedalje bolj vnelo k sveti ljubezni do Boga, in gasilo v njem napčno ljubezen do stvarí in posvetnih veselic. S sedemnajstim letom se poroči s svojo zaročeno nevesto

Jolonto l. 1452, 3 leta po tem mu umerje oče, in Amadej je bil vladar. Njegov brat Filip se spunta zoper njega, pa s pomočjo francoskega kralja ga premaga, in kralja prosi, da naj vjetega brata spusti. Amadej je bil mil in pravičen vladár, dobrotnik cerkvam in samostanom, oče ubozih. Nek poslanec vpraša Amadeja, če ima kaj veliko lovskih psov; odgovori mu, da naj pride opoldan gledat. Poslanec pride, Amadej ga pelje v sobo, s ktere se na dvoriše vidi. Tam je bila dolga miza pogernjena in množica ubozih okrog nje. Amadej mu jih pokaže namesto kužejev s pristavkom, da s timi si hoče nebesa vloviti.“ Poslanec pravi: „Med njimi bi utegnilo veliko nevrednih biti, ki nočejo delati.“ Amadej mu odgovori: „Tega nočem natanko preiskovati, to pa rečem: ko bi Bog natanko preiskoval, kdo je njegovih dobrot vreden, bi jih nam gotovo toliko ne dohajalo.“ Bog mu pošlje božjastno bolezen, on ga pa zanjo hvali kakor za kako posebno dobroto, ker ga ta bolezen v ponižnosti vadi, in spominja smerti in minljivosti vsega časnega. Vojvoda umerje 30. suš. 1474. Pogreb je bil veličasten; še bolj ga je Bog s čudeži poveličal.

Vodila zveličanega Amadeja: Prejemanje ss. zakramentov vnema v nas čedalje bolj in bolj ljubezen do Boga. Po besedah svetih očetov je sv. Rešnje Telo ognjena peč božje ljubezni; žalostno pa je, da je veliko taci, ki nočejo ogrevati svoje merzle duše pri tej razbeljeni peči. — Bodi usmiljen do ubozih. „Blagor usmiljenim; ker umiljenje bodo dosegli“, govori Gospod (Mat. 5, 7).

Zvel. Kvirin poveljnik (tribun) spr.; sv. Zozim šk. spoz.; sv. Klimak opat spoz.

31. Torek. Sv. Amoz, prerok, je bil rojen v Tekvi, mestu nekoliko milj od Betlehema proti jugu. Bil je pastir, in je revno živel; poznejše ga je Bog poklical v preroški stan. Amoz je svojo preroško službo opravljal nekoliko časa, ko sta tudi Ozaj in Izaija prerokovala. Prerok Amoz svari Izraelce zavoljo mnogih pregréh, zlasti zavoljo malikovanja, boljšake in imenitnike pa zavoljo mehkužnosti in terdobe do ubozih. Enkrat pogleda s svojim preroškim očesom v daljne čase in vidi prihodnjega Mesija. V svojih preroških govorih kaže veliko serčnost, ker brez strahú napoveduje malikovavcem in terdovratnim grešnikom šibe Božje. S tem pa si je nakopal veliko sovražnikov, kateri so ga čertili in preganjali. V Tekvi je umerl za ranami. Katoliška cerkev ga šteje med mučence, in njega spominj obhaja 31. sušca.

Prerok opominja tudi nas k pokori in poboljšanju, rekoč: „Išite Gospoda, in živíte, da se ne vname kakor ogenj“ (jeza Božja). „Išite dobrega, ne pa hudega, da bote živeli; tadaj bo Gospod Bog vojskinih trum z vami,

kakor pravite“ (da je Bog z vami; toda Bog je le tadaj z vami, če se k njemu vrnete, in po njegovih zapovedih živite). „Sovražite hudo in ljubite dobro. Spravite s pred mene vriš svojih (klafarskih) pesem.“ (Amoz. 5, 6. 14. 15. 23.)

Ss. Teodul, Anesij, Felika, Kornelija spr.; sv. Benjamin diakon sprič.; sv. Balbina dev., hči blaženega Kvirina spričevavca, ki je bila keršena od sv. Aleksandra papeža in pokopana zraven svojega očeta.

April. Mali traven.

1. Sreda. Sv. Hugon, škof v Grenoblji, rojen na Francoskem 1053, sin prav pobožnih staršev. Hugon si je zvolil duhovski stan; zavoljo ljubeznjivega obnašanja in velike učenosti je bil zvoljen korar v Valenci. Papežev poslanec vidi mladega moža, spozná njegovo pohlevnost in učenost, ga prosi, naj gre z njim, ter mu pomaga pri njegovih apostoljskih opravilih. Leta 1080 je papežev poslanec sklical cerkveni zbor v Avinjonu, kamor so bili prišli tudi korarji iz Grenoblja, ter prosijo, naj jim zbor izvoli Hugona za škofa. Vsi enoglasno ga zvolijo; Hugon se prestraši, in se na vso moč brani, ter se izgovarja, da ni sposoben, ker je še le 27 lét star. Poslednjič se vda, gre v Rim k papežu Gregoriju VII, da bi ga škofa posvetili. Tukaj ga napade grozovita tuga, bogokletne misli tako terpinčijo njegovo dušo, da za smert zbolí. Hugon misli, da je to kazen Božja, ker se je bil zborn vdal, razodene svoje skušnjave papežu; papež pa, skušen mož v duhovnem življenji, ga utolažijo, in v škofa posvetijo. Ko Hugon v Grenobelj pride, vidi svojo škofijo kakor pusto s plevelom mnogih pregréh in hudobij zarašeno zemljo. Z neizrekljivim trudom in prizadevanjem je začel odpravljati hudobije; skerbí, čujočnost, podučevanje, opominjevanje, svarjenje, žuganje, post, molitev, zdihovanje, prošnje in solze — to je bilo njegovo življenje prvi dve leti njegove škofovske službe. Bog pa je blagoslovil njegov trud, duhovšina in ljudstvo se je zbudilo k novemu življenju. Tudi mu je Bog podelil dar solzá, s katerimi je omečil veliko terdovratnih grešnikov. Prosil je tri papeže, Gregorija VII, Honorija in Inocenca II, naj bi mu sneli škofovsko breme; pa ga niso uslišali; nosil ga je 52 lét — do 80. l. svoje starosti. Bogu je zročil svojo dušo 1. apr. 1132. Papež Inocencij II so ga prišteli med svetnike 1. 1134.

Bogoljubni kristjan! morebiti tudi tebe napadajo takošne bogokletevske skušnjave, kakoršne je terpel sv. Hugon. Tebi v tolažbo rečem: 1. S takimi skušnjavami satan napada le pobožne, Bogu vdane duše; hudobnih se ne loti, ker jih že ima v svoji oblasti. 2. Naj bojo še tako žive, tako rekoč na jeziku, bodi miren; ker vedi, da Bog pozná tvoje serce, ki noče vanje privoliti; če pa serce ne privoli, sama skušnjava ni noben greh. 3. Bog ti dopuša to skušnjava, da te v ponižnosti vadi, in da si tolikanj svetlejši krono v nebesih služíš. Vedi pa tudi, da nisi sam s takimi skušnjavami nadlegovan.

Sv. Teodora sprič., sestra sv. Hermeta sprič.; sv. Venancij šk. spr.; sv. Makarij spoz.

2. Veliki četrtek. Sv. Frančišk Pavljan, začetnik reda naj manjših bratov, rojen 1. 1438 v Pavli, majhnem mestu na Laškem. Starši, ki niso imeli otrok, so si ga z molitvijo, s postom in milošnjo sprosili. Petnajstletni mladeneč se podá v samoto, kjer se s samim zelišem živí. Kmalo pa začne sloveti po okolici čudeži; več pobožnih móž se mu pridruži, ki bi radi v samoti živeli pod njegovim vodstvom. S pomočjo svojega škofa in ljudstva sozida samostan in cerkev, sprejema novice, napravi vodila, po katerih hočejo živeti. Memo navadnih treh obljub, pokoršine, uboštva in čistosti, pristavi še

četerto obljubo vednega posta. Prepovedane so njegovim redovnikom za vselej, zunaj hude bolezni, vse méšne jedila, jajca, mleko, sir in maslo. Frančišk je bil zgled vsih čednost, zlasti ostrega življenja, ponižnosti, krotkosti in ljubezni. Le zvečer je kaj malega vžival, navadno malo kruha, malokdaj nekoliko sočivja. Vina ni nikoli pil. Bos je hodil, le malo časa spal, pa na terdi klopi. Sebe je imenoval naj manjšega, in bratom svojega reda je dal ime: „Najmanjši“. Bil je velik čudodelnik, mertve je v življenje obujal itd.

Sv. Frančišk je svoje delavno, ostro in čudodelno življenje sklenil v 81. letu, 2. apr. 1504. Njegove zadnje besede so bile: „O dobrotljivi Jezus, bodi meni ubozemu grešniku milostljiv! O Jezus! O Marija!“

Sv. Frančišk Pavljan nas s svojim zgledom opominja, da se vsaj po lahki cerkveni zapovedi postimo. Nikar se ne bojmo, da si bomo s postom življenje okrajšali; sv. Frančišk je pri ostrejšem postu, kakor ga sv. cerkev zapoveduje, 81 lét doživel. Post še ni nikogar umoril, požrešnost pa že neizrečeno veliko.

Sv. Amfijan spr.; sv. Teodozija dev. spr.; sv. Nicet šk. spoz.; sv. Abundij šk. spoz.; sk. Marija Egipčanka, imenovana grešnica.

3. Veliki petek. Ss. Agapa, Kijonija in Trena, sestre in spričevavke. Kadar je bil hudobni cesar Dioklecijan ukazal kristjane preganjati in moriti, so mu bile tri imenovane sestre izdane in predenj pripeljane. Cesar jim nekaj zvitkov svetega pisma pobere in ukaže sezgati; njim pa zapové, Kristusu se odpovedati in darovati malikom; ali one mu odgovoré: „Naša vera v Kristusa je neomahljiva, malikom ne bomo nikoli darovale.“ Cesar jih dá v ječo zapreti, ter ukaže sodniku Sisiniju, da naj jih on sodi in obsodi, če ne bojo pokorae njegovemu povelju. V ječi jih v veri poterjuje in tolaži sv. Anastazija (glej. 6. svečana). Sodnik Sisinij jih pred-se pokliče, ter vpraša, če imajo kaj pisem brezbožnih kristjanov. Odgovoré mu: „Nimamo jih, cesar nam jih je pobral; njih zapopadek pa je tako v naše serca zakopan, da ga Kristusovi sovražniki nam ne morejo poropati.“ Sisinij obsodi Agapo in Kijonijo na germado, na kateri umerjete, pa ne obleka in ne lasje na njima niso zgoreli. Anastazija ji pokoplje. Ireno, mlajši sestro, pa obsodi v sramotno hišo; na potu gredé v sramotno hišo jo rešita dva angelja v podobi dveh vojšakov iz rok vojakov in jo peljeta verh hriba. Sisinij prijaha k bribu, nanj pa ne najde pota; njegov spremljavec jo vstrelí s pušico. Irena zdihne: „Glej, čista grem k svojemu Gospodu Jezusu Kristusu, kateri me bo pridružil k mojima sestrama.“ Sv. Anastazija jo pokoplje k sestrama. To se je godilo 3. apr. l. 304.

Vodila ss. treh sestrá: „Naša vera je neomahljiva.“ Če je tvoja vera slaba, prosi za terdno vero z očetom v sv. evangeliju: „Verujem, o Gospod! pomaga moji neveri“ (Mark. 9, 23.), pomagaj moji slabi veri; nadomesti, kar ji manjka. — „Božje besede nam ne more nihče poropati iz serca.“ Božja beseda naj se tudi v tvojem sercu tako globoko vkorenini, da ti je nihče ne more izrovati s svojim zapeljivim govorjenjem. —

Sv. Pankracij šk. sprič.; sv. Vulpijan spr.; sv. Niceta opat spoz.; sv. Ribard šk. spoz.

4. Velika sabota. Sv. Izidor, cerkv. učenik in nadškof v Sevili, je bil o polovici 6. stoletja rojen na Španjskem. Bil je naj mlajši brat sv. nadškofa Leandra v Sevili, sv. Fulgencija in svete Florencije. (Glej 27. sveč.) Nadškof vzame prav ljubeznjivega in prijaznega dečka v izrejo in poduk, neizrečeno ga ljubi, in zanj skerbí; včasih pa tudi šiba poje, da mu termo in svojoglavnost iz glave izbija. Mladeneč doraste, šole doverši,

in si izvoli duhovski stan. Ko je bil nadškof Leander pregnan (glej 27. sveč.), se je mladi Izidor serčno vojskoval zoper arijanstvo. Po smerti brata Leandra izvolijo enoglasno njega za škofa v Sevili; le nerad poslednjič sprejme volitv, ker spozná, da je to volja Božja. Škof Izidor je z vso mogočo gorečnostjo spolnoval svoje dolžnosti. Skerbel je zlasti za čistost sv. vere; z njegovim prizadevanjem se je po vsem Španjskem zaterla arijanska kriva vera. Skerbel je za lepo izrejo mladih duhovnov, ter je zidal semenišče, v katerem je mógel vsak bogoslovec 4 leta bivati, da si je prilastil duhovnu potrebno čednosti in vednosti. Zidal je tudi cerkve in samostane. Bil je oče ubozih. Kralji in knezi so ga spoštovali kot svojega očeta. Bog mu je podelil dar čudežev, katerih razkladati prostor ne dopuša. Po ginljivem slovesu je sklenil svoje življenje 4. apr. l. 636.

Nad svetim Izidorom se je spolnil slovenski pregovor: „Šiba novo mašo poje.“ Sedanji lučnjaki pa šibo iz šole mečejo, ker hočejo, da naj se prederzni in neubogljivi otroci — tudi po pameti ne — s šibo ne strahujejo; zavergli so tedaj besede sv. pisma: „Komur se šibe škoda zdi, sovraži svojega sina; kdor ga pa ljubi, ga vedno strahuje.“ (Preg. 13, 24.) „Ne odteguj otroku krotitve; zakaj če ga s šibo udariš, ne bo umerl.“ (Preg. 23, 13.)

Sv. Agaton poddijakon in Teodul bravec; sv. Platon menih spoz.; sv. Zozim pušavnik, ki je sv. Marijo Egipčanko pokopal; njegovo življenje se popisuje 9. aprila.

Križanje.

Premišljava muko grozno,
Ki jo Božji Sin terpi;
Že v večerni zarji pozno
On kervavi pot poti
V preveliki žalosti.

Zdaj sovražniki obdajo
Jezusa nedolžnega,
In v Jeruzalem peljajo
Našega Zveličarja,
Tam razbičali so ga.

Oh, derhal z njim šale vganja,
Terst za žezlo dá v rokó,
Zaničljivo se priklanja,
Dá mu krono ternjevo
Na razranjeno glavó.

Težek križ mu še na rame
Naloži hudobni svet,
Simon ga nerad prevzame,
Vsak boji se ga zadét, —
Jezus sam ga nese spet!

Golgota se že dosega, —
Greh Bogá na križ razpnè,
Grešna se zbrisuje péga...
Jezus Kristus umerje
Za vse uboge grešnike. —

Jezusa poglej na križu,
Misli grozo bolečin;
Te imeti v paradizu,
Te obvar'vati v pogin
Hoče Jezus, Božji Sin. —

Križa hočem se deržati,
Dokler tukaj še živim,
S križanim zdaj žalovati,
Da se enkrat prebudim
Med veseljem angelskim.

S. Gaberc.

Pregled obravnáv o cerkvenih postavah v državnem zboru.

(Dalje.)

Pri splošni obravnavi o prvem oddelku je tretji dan govoril prvi konzistorijalni svétnik Vurm iz Moravskega. Poterdil in dokazal je, da načelo, na katero so predloge novih postáv zastavljene, je napačno, ker rečeno je, da država ne priznava druge naj viši oblasti razun državine, in to je napačno načelo. To načelo je v nasprotju z začetkom, z vso zgodovino in z vstavo sv. Cerkve in to načelo je nespravljivo... Deržava je spremljiva in se je spremenila, Cerkev pa se nikoli ni spremenila. Govornik šiba čudno pravico, da se z novimi postavami manjši svoboda hoče dopustiti naj bolje vredeni velikanski družbi vesoljnega sveta, Cerkvi, kakor pa majhnim in neznatnim družbam.

Moravski Heilsberg je govoril za postave in je precej v začetku pogrel vse katoličane razžaljivo laž, da so papež Pij IX l. 1848 avstrijskim sovražnikom zastavo blagoslovili. „Ni res!“ se je razlegalo z desnice v viharnih klicih. Predsednik nagovarja gg. ob desni, naj govorniku ne presekujejo besede, poslanec Giovanelli pa zakliče: „Ni nas volja terpeti zasramovanja sv. Očeta; ako predsednik ne stori svoje dolžnosti, bomo mi storili svojo!“ — Predsednik je zagovarjal Heilsberga, da to ni razžaljenje, ako se nategne zgodovinska dogodba, ktere resničnost tukaj preiskovati ni kraj za to. In ker je Giovanelli predsednika obdolžil, da dolžnosti ne spolnuje, zato ga je pokregal (k redu poklical); levičarji pa so bili tega tako strašno veseli, da so gromovito in delj časa „beifall“ naznanaovali in z rokami ploskali. Giovanelli je odgovoril: Glasno očitauje, ki je bilo storjeno sv. Očetu, je popolnoma brez razloga in od njega samega v očitnih spisih zavernjeno. Mikakor katoličani smo po svoji vesti dolžni ne terpeti zasramovanja sv. Očeta, in to dolžnost sem skazal s svojimi besedami.“ (Kaj si je mógel predsednik misliti pri teh besedah, ki je blezo tudi katoličan?)

(Konec prihodnjič.)

Enciklika sv. Očeta Pija IX.

do kardinalov, vikših škofov in škofov Avstrijskega cesarstva.

(Dalje.)

Tako si tedaj svetna vlada derzno prilastuje sodbo in nauk o vstavi in pravici katoliške Cerkve, kakor tudi nad njenim naj višim vodstvom, kar sama opravlja nekaj po svojih postavah in djanjih, nekaj pa po cerkvenih, nji poddanih osébah. Iz tega nasledva, da samovolja in moč posvetne vlade stopi na mesto posvečene oblasti, ktera je po božji določbi postavljena od Jezusa Kristusa za vodbo Cerkve in v povzdigo telesa Kristusovega. Zoper tako posiljavo svetiša po pravici odgovarja že véliki Ambrož: „Pravi se, da je cesarju vse pripušeno in da je vse njegovo. Jest pa rečem: Nikar, nikar ne misli, da čez to, kar je božje,

imaš kako cesarsko pravico. Ne povzdiguješ se, temuž bodi Bogú podložen. Pisano je: Kar je Božjega, gre Bogú, kar je cesarjevega, cesarju. Cesarjevi so dvorovi mašnikove pa cerkve.“ *)

Kar se dalje tiče tih postav, pred katerimi stoji podporno sporočilo, so v resnici tiste lastnije in pomena, kakor so pruske postave, in pripravljajo katoliški Cerkev v Avstriji ravno tisto nesrečo, akoravno na prvi vitez nekoliko zmernost kažejo, ako se s pruskimi primerjajo.

Nočemo pojasnovati posameznih členov te postave, nikakor pa ne moremo molčé prezreti prehudega razžaljenja, ki se je zgodilo že s samo predlogo Nam samim in le-temu apostoljskemu Prestolu, kakor tudi Vam, ljubljeni sinovi in častiti bratje, in pa vsemu katoliškemu ljudstvu unega cesarstva.

Leta 1855 med Nami in presvitlim cesarjem sklenjena, od ravno tega katoliškega vladarja s slovesno obljubo poterjena in vesoljnemu cesarstvu kakor državna postava oklicana pogodba se zdaj v državnem zboru predlaga z oznanilom, da je čisto ob moč in veljavo, in to brez poprešnje obravnave z le-tim apostoljskim Stolom, kar z očitnim zaničevanjem Naših narpravičniših pritožb. Kaj takega bi se očitno v tistih časih, v katerih je občinska zvestoba še veljavo imela, še poskusiti ne bilo smelo, zdaj v teh žalostnih časih pa se počne in doverši. Zoper to očitno prelomljenje konkordata pred Vami, ljubljeni sinovi in častitljivi bratje, na novo oporekujemo.

Zaveržemo toliko bolj to Cerkvi storjeno razžaljenje, ker vzrok in pretveza odpravljenega konkordata in drugih nanj navezanih postav se zvijačno zvrča na določbo razodetih in od vesoljnega vatikanskega cerkvenega zbora poterjenih verskih resnic, in se te katoliške verske resnice brezbožno imenujejo novotarije in spreminjave verskih členov in Cerkvine vstane.

Bodi si, da so v avstrijskem cesarstvu kateri, ki na take nevredne izmišljenja zaveržejo katoliško vero; njen svitli vladar s slavnimi prededi in z vso cesarsko hišo jo ohrani in spoznava; ohrani in spoznava jo naj večji večina naroda, kteremu se na take izmišljije naslonjene postave dajejo.

Tako se zoper Našo vednost in voljo slovesna pogodba razterga, ki smo jo sklenili s presvitlim cesarjem, da naj se pospešuje zveličanje duš in državna korist ob enem. Neka nova podoba pravic se pretvezuje in nova oblast se posvetni vladi pripisuje, da naj na lastno roko o duhovnih in cerkvenih zadevah po svoji volji vravnava in zapoveduje.

To sega tako daleč, da s temi namerjanimi postavami se v nadležne okove deva in zaderžuje nedotikljiva svoboda Cerkve v dušnem pastirstvu, v vodbi vernikov, v verskem podučevanju ljudstva in celo duhovstva, v življenju za evangelsko popolnamost, v gospodarstvu in celo v posestvu imetij. Vpeljuje se spačenje cerkvene krotitve, gladi odpad od Cerkve, in zedinovanje in zakletev krivoverstev zoper pravovero Kristusovo se pod brambo postav jemlje.

V resnici, obilno bi imeli govoriti, ako bi hotli praviti, kaj in koliko hudega se je bati, ako se take postave vstanové; toda sej Vaše previdnosti to ne more ne ukaniti in ne se ji prikriti, ljubljeni in častiti bratje. Zakaj akoraj vse cerkvene službe in beneficije, še celo opravljanje dušnopastirskih dolžnost tako pod posvetno oblast devajo, da cerkveni vikári, ako bi se podvergli novim pravom (kar Bog ne daj), bi bili siljeni zanaprej svojih škofij, za ktere morajo Bogu oster odgovor dajati, ne

voditi po zveličavnih postavah Cerkve, ampak po ukazu in samovolji državnih predstojnikov.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Za cerkveno orgljanje se imajo napravljati poduki in v ta namen pričeti razgovori. Toraj bo znabiti zanimivalo naznanilo, da tako izverstno vravnano šolo ima že od leta 1868 nadškofija v Freiburgu na Badenskem. Njen vstanovitelj in vodja, stolnega kora kapelnik Jan. Schweitzer, je o nji v Witt-ovi „Musica sacra“ l. 1870, št. 5 priobčil kratko poročilo, iz kterega naj sledeče posnamem:

Šola ta se je vtemelila za mladenče, kateri mislijo ali učitelji postati, ali pa izločljivo se za vodnike pevstva in organiste izobraziti. Tvarine, ki se v nji učijo, so: 1. Keršanski nauk s posebnim izirom na liturgijo (službo Božjo in obrede), kakor se versti v teku cerkvenega leta. 2. Vse tvarine, ktere se učé na spodnjih gimnazijah, tedaj latinski jezik, zgodovina, matematika, naravoslovje itd. 3. Latinščina kot cerkveni jezik, za tiste, kateri se hočejo tega jezika le toliko pričúti, da znajo prav brati in umevajo liturgično latinsko besedilo (tekst). 4. Nauk o harmoniji, kontrapunktu in fugi. 5. Nauk o orgljah — njih sostava itd. 6. Gregorijanski koral. 7. Soglasno (homophon) in mnogoglasno (polyphon) petje. 8. Igranje na gosli. 9. Igranje na glasovir. 10. Orgljanje. — Razun tega je tudi prilika, še družih godbenih instrumentov se vaditi.

Šola biva v hiši katoliškega rokodelskega društva, ima tri učilne sobe ter rabi še galerijo (ondi stojé izverstne Walkerjeve orglje s 14 spremeni na dva manuala in pedal) velike dvorane omenjenega društva. Za učenje ji služijo razun orgelj en glasovir, en klavir s pedalom in en harmonij s pedalom. Učiteljev je 6, med temi trije duhovni; učí se po več ur dopoldne in popoldne.

Učenci (l. 1870 jih je bilo 30) se delé tako-le: 1. Dečki za vsakdanje koralno petje v stolnici. 2. Organisti v službi, ki se hočejo bolj izobraziti. 3. Taki, ki hočejo v treh in več letih temelito se učiti cerkvene godbe. 4. Taki, ki hočejo pozneje učitelji postati, in slednjič 5. taki, ki hočejo kolikor le mogoče v kratkem času (večidel eno leto) najpotrebnejšega se naučiti, da v svoji domačiji postanejo organisti.

Vstanovila se je in vzderžuje se ta šola večidel po darežljivosti sedanjega vodja, po radodarnosti častite duhovščine in drugih (iz neke cerkvene glavnice se je za vstanovljenje odkazalo 3000 gold.), in po letnih doneskih. Kakor je soditi po konecletnih šolskih programih 1871 in 1872 (priobčenih v Fl. Bl. f. k. K. M. 1873, str. 23.), ima ta šola prav dober vspeh.

Smé se reči, da tako izverstno vrédene cerkvenogodbine šole dosedaj še njkjer drugod nimajo. — Pri nas ne bo moč in tudi ni treba v tako obširnem obsegu zadevne šole; kaj manjšega pa, našim potrebam in pripomočkom dostojnega, bi se menda dalo vstanoviti, ako se dobra volja ne bo pogrešala. S.

— Gr. Aleks. Auersperg, c. k. deželni predsednik, je 19. t. m. v Pevmi pri Gorici umerl, previden s ss. zakramenti, še komaj 40 lét star. V Ljubljano prepeljan je bil 22. t. m. popoldne z vsimi sijajnostmi spremljen zlasti od obilne šolske mladine, društev in vradnega ljudstva k sv. Krištofu, pokopan po mil. knezu in škofu.

— V Mohorjevo društvo je zopet veliko novih udov pristopilo; precej veliko za ljubljanski krog pa jih še ni pristopa obnovilo z oddano letnino. Še malo dni je

*) Ambr. 20 pis. št. 19.

čas, kdor želi bukve dobiti, naj hiti. G. Jož. Jerič je poverjenik. (Stari terg št. 163.)

Iz Kranja, 22. marca 1874. Žaluj fara Kranjska! Čeda, zgubila si svojega pastirja! Črna žalost pokriva črni Kranj. Nemila smert nam je namreč v torek 17. t. m. popoldne kar nenadoma, skoraj od mize preč vzela vis. č. g. dekana Janeza Reša. Opoldne so bili še pri kosilu s svojimi duhovnimi tovarši, čutili so se prav zdravi in terdni, ker nič niso tožili, da bi jim bilo slabo, in kdo bi mislil? ob 3/3 so bili že merlič, mertud jih je zadel.

Rojeni so bili ranjki v Kovorji 6. marca 1804; pa še majhnega otroka so jih prinesli njihovi starši v Teržič, kjer so hodili tudi v začetno šolo; 3. razred, latinške in višje šole pa so doveršili v Ljubljani.

Posvečeni so bili 26. avg. l. 1828. Bili so kaplan v Boštanji, v Predosljih, na Berdu in v Ljubljani pri sv. Jakopu in v stoljni cerkvi sv. Nikolaja. Od tod so postali župnik Polhograški, po tem dekan Idrijski, pozneje dekan v Kranji, kjer so nad 15 lét neutrudoma delali za blagor sebi izročene fare Kranjske. Kjerkoli so bili, jih so močno čislali; spoštovalo jih je vse, mlado in staro. Kako priljubljeni so bili zlasti v Kranji in v okolici, kazal je zali pogreb, kakoršnega je zunaj Ljubljane malokdo še kje vidil. Ljudi je bilo gotovo 5000, 41 duhonov jih je spremilo na mirodvor. Pokopali so jih in jim pridigovala vis. č. g. častni korar in profesor dr. L. Klofutar, veliko lét njihov serčni prijatelj, černo mašo pa so peli vis. č. g. kan. Novomeški g. Anžlovar, ranjcega součenec. Bili so ranjki ovčicam dober pastir, svojim duhovnim tovaršem moder, zanesljiv vodnik, prijatlom zvest prijatelj, dobrotljiv oče ubogim, vsem prizanesljivi in s pregreški vsacega poterpežljivi, polni ljubezni do vsacega. Nikoli pa niso iskali hvale sveta, in ravno zato so tudi v oporoki izrekli željo, naj bi pri njihovem pogrebu ne bilo pridige. Ali kdo bi mogel pustiti svojega prijatla v zemljo spustiti, da ne bi pojehal na gomili njegovih? Kdo bi ne hotel svoje serčne žalosti deliti z družimi sočutečimi serci? Kdo bo pustil otroke brez tolažbe, kadar jim umerje oče? Vse to je storilo, da so po končanih velikih biljah stopili na leco prof. dr. Klofutar ter v zverstnem govoru svojemu ranjcemu prijatelju na mertvaško trugo položili venec, kterega so spletili iz lepih lastnost in čednost ranjcega, svojo žalost delili s svojimi duhovnimi sobrati in tolažili plaho čedo nad zgubo ji druzega, ljubljeneega pastirja.

Dobrotljiv oče ubogih v življenju tudi v svoji oporoki niso pozabili revežev, ktere so glavnega dediča skoraj vsega svojega premoženja postavili. Bili so ranjki zvesti v svojem poklicu, poseben častitelj sv. Očeta Pija IX, pa tudi zvest sin domovini, domoljub v nar. čistejšem pomenu.

Upajmo, da jih smert ni nepripravljenih našla, da ker so tukaj odmerli spomladi, jim je tam zazorila večna spomlad. Naj bodo priporočeni v molitev vsem č. duhovnom, znancem in prijatlom. Naj v miru počivajo!

Iz Idrije. J. — r. — Pred nekaj tedni se je oznanilo v mestni farni cerkvi zaradi naprave novih zvonov, in reklo, ako se dosti denara nabere, da se bode verh srednjege zvona, kateri je zdaj počen in si mislijo novega omisliti, tudi še veliki nov zvon napravil, kateri bode še dosti veči od sedanjega, vélikega. Več idrijskih mestjanov in gospodov se je posvetovalo in reklo, ako se še veliki zvon napravi, da darujejo najmanj po 2 do 3krat toliko za zvonove, kakor bi darovali, ako bi se le srednji nov omislil, in to se še vedno govori in alihi.

Naj bi se le tudi cerkveno predstojništvo in gg. oskerbniki za to potegnili, potem je mogoče, da to do-

sežemo. Nadejamo se pa, da bode tudi svitli cesar v to kaj vkrenil in pripomogel, ker Idrija daje mnogo dobičkov, in mislimo, da naše upanje vsaj ne bode po vodi splavalo. Jako lepo in hvale vredno bi bilo, če bi v Idrijo, prvo mesto za Ljubljano na Kranjskem, dobili tako velik zvon, kateri bi véličastno donel sredi mesta iz visocega zvonika, ter se lepo razlegal po mestu in po dolini, da bi ga bilo veselje poslušati od Pringeljna do Brusovša, od Smuka do Kabalovih planin itd. Da dobimo omenjeni zvon, kateri nas bode kaj prijetno razveseljeval, naj vsak daruje zanj po svoji zmožnosti in ne pustimo se zaradi zvonov pred drugimi manjšimi mesti od našega na Kranjskem v vrečo devati.

S Poljanskega na Gorenskem, 19. sušca M. — Naj tudi jest povém o mladem „liberalnem“ vrabcu danas njih časov, ki zna kaj dobro uzmovsko „svobodo“ ceniti za svoj žep. Mladoslavenski časniki svetnike z besedo zaničujejo; ta mladi dibur je pa z djanjem pokazal, koliko mu je za Boga, svetnike in njegovo lastno dušo. Kvaterno saboto v adventu še ne 14letin fanté (pastir) gre pri belem dnevu v cerkev in ker ni bilo nikogar v cerkvi, se loti cerkvene kupe, jo okrade in oropa, da gre z denarom „šnops“ pit. Kar mu je denara ostalo, ga je pod nekim germom zakopal. V ponedeljek potem da župan zelo ojestro prime, in na zadnje še le se je vdal mladi hudodelnik (bil je pred ropom tudi še županu kozolec zažgal), in pokazal je shranjeni denar, kterega mi je 22. grud. župan v pričó njega izročil. Hudobneža so potem sodniji izročili, in ta ga je koncem prosenca poboljšaneega (?) izpustila.

Da bi se to bogoskrustvo nekoliko popravilo, smo sklenili si omisliti za postni čas podobo na križu terpečega Kristusa, kakor navadno po družih cerkvah zakrivajo podobe vélikega altarja. Naslikal nam jo je dobro znani in izurjeni gosp. Janez Šubic v Benedkabh, ne predrago, pa izverstno, kazaje Zveličarja ravno v trenutku, ko je zaklical: „Eli, Eli la má sabáhta-ni!“ — Marsikteri duhoven tovarš bi morebiti želel kaj naročiti pri g. Šubicu; napis njegov je: Sign. Giovanni Šubic, pittore a Venezia.

Paroch. S. Nicoló da Tolent.

Callesella del Malcant. Nr. 3597.

Bolnikov letos ni pri nas, kar se bere o družih krajih. Manjka nam pa ene reči, da bi se nevedni ljudje nekoliko zdramili, namreč katoliško-politiških družtev. Se vé, da je za nas Loka poglavitno mesto in silno željno smo pričakovali, da se tam prične katoliško-politiško društvo, in to tem bolj, ker zunaj kacih 5 ali koliko že liberalcev, so v Loki pravi izverstni možje. Toda čudno je! Ko imajo dopušenje od vlade in vse vravnano: pa vender društvo spi! Na delo! Ko se v Loki prične delati, se bodo gotovo tudi v uni dolini Železnikarji in v naši Poljanci zbudili. — Kdor biva med prostim ljudstvom in z njim občuje, je primoran spoznati, kako nevedni so v politiških okolišinah ter jih vsak zanikarnež lahko našunta in nalaže. Nedavno n. pr. je eden tacih pripovedoval, kaj mu je čenčal neki kmečki liberalce, ki je volil Apfaltrerna; rekel je namreč: da ker so uni po nasvetu duhovnov volili Hohenwarta, bodo mogli zato župani poročevati. Znabiti so mu v Loki ali v Kranju to natvezli, ker ta kmet nobenege časnika ne bere. Ako se k temu še pomisli, kako po drugi strani še mladoslavenski časniki laži in spakarije trosijo, je še bolj očitna potreba, da se išejo pomočki ter ljudstvo resnico zamore zvediti. (Opomba. Ker je v Ljubljani katol.-pol. društvo razrušeno, so se jeli domoljubi bolj zapisovati v polit. društvo „Slovenijo“, da se ta poživí.

Iz Tersta naznanja prijatelek dopis, da gre tudi v postu zmiraj „židane volje“ in „bopsa“. Vsako noč

ples brez preterganja — in šemarije. Preteklo nedeljo (15. sušca) so hotli imeti tudi „Korso“, k čemur so dobili privoljenje z Dunaja; — toda to se jim ni obneslo. Nekaj kazinske ošemljene soderge je razsajalo; ni pa se noben pošten človek v mestu vdeležil té predpustne burkarije sredi posta; zunaj mesta proti Servoli pa je bilo veliko kočij.

Od druge strani, pravi pisavec, je pa veselo viditi napolnovane cerkve. Zdaj imamo namreč 40dnevnicu po vseh cerkvah zverstoma, in cerkve se čez dan dobro obiskujejo, — zvečer pri blagoslovu pa so natlačene. Naša cerkev (nova cerkev sv. Antona) ni naj manjši, in vender je bila skoz pet dni po vseh kotih natlačena.

(List, ki „vero Slovencev“ sovraži in preganja in „nauke slovenske matere“ zasramuje, je kakor poprej ljubljanske, zdaj tudi teržaške molivce zasramoval.)

Iz Celja, 17. sušca. (*Stanje braterne slovenskih apostolov ss. Cirila in Metoda.*) Minulo je že 22 lét, kar so Slovincem nepozabljivi A. M. Slomšek ustanovili braterno (bratovščino) v čast ss. Cirila in Metoda. Spoznali so nesrečo vseh tistih Slovincov (Slavijanov, Slovanov), ki so se v 9. in 11. stoletju po Kristusu ločili od debla sv. katoliške Cerkve in zabredli v razkolništvo, ter so napravili Slovincem to molitveno braterno, da bi vsi udje tega duhovnega društva po njihovih prošnjah, ki sta že v 9. stoletju luč sv. vere širila med Slovenci, prosili milosti vsim ločenim ali razkolniškim bratom, naj bi se zopet povrnili k edinosti sv. Cerkve in k čistemu nauku Jezusa Kristusa.

Na prošnjo Slomšekovo so sv. Oče Pij IX 22. majnika 1852 z veseljem poterdili to bratovščino in obdarili jo z obilnimi duhovnimi dobrotami za vse ude, da bi s toliko večji gorečnostjo molili za spreobrnjenje zmotenih Slovincov. Odločili so Slomšek za braterno cerkev sv. Jožefa nad Celjem, kjer se je še v tistem letu postavil oltar v čast tema svetnikoma. Kar precej v začetku se je po naših domačih krajih po neutrudljive prizadevanji Slomšekovem in drugih duhovnov glasilo veliko udov k pristopu. Ukazano je bilo dušnim pastirjem vsako leto škofijstvu poročati o novih udih te bratovščine, in Slomšek so potem vsako leto v „Zgodnji Danici“ obširno oznanili rast, razširjanje in stan te molitvine bratovščine in pa sad njenih molitev, to je, spreobračanje med razkolnimi Slovenci, ki se je bilo kmalu pričelo.

Tudi naši severni bratje Čehi in Moravani, povabljeni po našem škofijstvu, so spoznali potrebo tega molitvenega društva, in v zadnjih letih je bilo posebno od tam veliko udov naznanjenih našemu škofijstvu, da so pristopili, n. pr. samo iz bernske škofije 8830 družnikov. Vsi slavljanski duhovni so posebno vneti za razširjanje te molitve; pa tudi nemški se za to trudijo; sej l. 1872 so vsi gg. bogoslovci olomovške nadškofije se v to braterno vpisali, njih 130. Priložnost je imel pisavec tega spisa govoriti z imenitnimi možmi unih krajev o ss. Cirilu in Metodu, in oni želé, naj mi ljudstvo posebno navdušujemo k gorečemu češenju teh svetnikov, s tim se bode katoliška ter ob enem slovenska zavest vedno bolj širila, ker tudi naši naj večji nasprotniki tega tajiti ne morejo, da ss. Ciril in Metod sta vse svoje duhovne in telesne moči Slovanom v prid darovala. Število udov, ki so vpisani v matici v Mariboru, je do zdaj narastlo že do 146,740, in pri oo. lazaristih, kjer so udje večji del le iz domačih krajev zapisovani, jih imajo do zdaj 17,298, tedaj skupaj 194,048.

Ako še pomislimo, da so lansko leto vsi gg. bogoslovci v Zagrebu (njih 117) pristopili k bratovščini, da se v ljubljanski, goriški in celovski duhovščini vsako leto god ss. Cirila in Metoda posebno slavi; smemo za-

upanje izreči, da se bode s širjenjem molitve tudi sad molitve vedno bolj razodeval in braterna se še bolj razširjala, akoravno neki poročila iz naše škofije izostajajo in se toraj želí, naj bi še tudi z naprej se po ukazu in prošnji ranjega Slomšeka ravnalo. Pri sv. Jožefu je število udov z lanskim godom do zdaj narastlo za 400, večí del iz bližnjih okolic. Vsak župnik ima pravico, se vé, braterno v svoji duhovnji razširjati in prepričani smo, da je veliko udov vpisanih, ki so pa le doma znani, zato se naj njih imenik pošilja v Maribor škofijstvu, ali pa oo. lazaristom v Celje. In zdaj, ko se zavest katoliška med Slovenci na Jutrovem v nikopoljski škofiji tako veselo širi, in ko na Ruskem naše slovanske brate preganjajo, je treba, da molimo za svoje brate, naj njih vera ne peša ter ne zgubijo pravega pota, za druge pa, da se spreobernejo.

„Danica“ velikrat naznanuje, kako delajo častiti oo. bazilijanci ali Kristusovega vstajenja iz Poljskega v Drinopolju (Adrianopelnu) zlasti s šolo pri mladini in pa z misijoni po Bulgarskem za ondotne katoličane in pa za spreobračanje razkolcev. Ta misijon je posebno naše podpore vreden in bi lahko veliko več storil za ta namen, ako bi imel več pomočkov. Njegov verli prednik je preč. o. Toma Bräeska v Adrianopelnu, mož ves goreč za dobro reč, ki bi ravno šolske prostore in cerkvene poslopja rad množil in razširjal, ako bi imel pomočkov. Bodi toraj tudi to misijonsko in omikovanje potrebno polje Slovenom v novo priporočeno.

Kako se je vnela nova delavnost katoličanstva zlasti tudi v Bosni najposlednjiši čas, to „Danica“ pogostoma naznanuje in vse tako kaže, da je Bog odmenil ono ubogo ljudstvo zopet kviško vzdigniti. Ne dvomimo pa, da ravno molitev bratovščine ss. Cirila in Metoda je k temu pripomogla.

Na noge tedaj, slovenski katoličani! Pomagajte svojim južnim bratom iz zanemarjenosti v redni stan, iz teme na svetlobo sv. vere in omike!

Teci k Mariji.

Mir ohraniti če hočeš dušici
V času življenja, ko boj je strašan;
Ljubi serčno, neprestano
Mater vsim zemljanom dano,
Vedno obračaj se k rajski kraljici,
V vsaki nezgodi, o verni kristjan,
Teci k Mariji!

Up ti bodočnosti, nežna mladina!
V zvestem njé varstvu se serčno raduj;
Daj ji serce vse goreče,
Spletaj venčike duhteče,
Kinčaj Marijo in njenega Sina,
V sladko njé prošnjo se priporočuj;
Teci k Mariji!

Verli mladeneč, pobožna devica!
Mreže nevarne nastavlja ti svet:
Hiti za pomoč k Mariji,
Da uideš greha zmiji, *)
Da ne zadéne nje strupna te päica,
Da si ohraniš nedolžnosti cvét, —
Teci k Mariji!

Kadar zbujuje skušnjava preživa
Verseke ti dvome, katoljski možák,

*) Zmija, t. j. kača.

Oh, Mariji se izrôdi,
Iši v dvomih njé pomoči;
Mati rešila te bo ljubeznjiva,
Sercu pregnala sovražni oblak;
Teci k Mariji!

Starček preljubi, bolan in slaboten,
Kje boš o smerti podporo dobil?
Na mogočno glej Devico,
Dala tebi bo desnico,
Prôsi goreče, — in satan togoten
Duše se tvoje ne bo veselil, —
Teci k Mariji!

Oj le Marijo, Marijo častimo
V dôbi prehudi cerkvenih britkost;
Lahko nji je streti gada,
Ki keršanstvo zdaj napada;
Vsi za rešenje se k Nji zatecimo,
Vniči da skoraj sovragovo ost, —
Vsi le k Mariji!

Radoslav.

Marija zdravje bolnikov.

Veliki cerkveni učenik sv. Avguštin kaj lepó pravi: „Po ženi je prišla smert, po ženi življenje; po Evi poguba, po Mariji zveličanje.“ Tako bi se lahko dostavilo: „po Evi bolezní, po Mariji zdravje.“ Že so o slavi Marijini napisane stotine knjig, pa vedno se še dopolnjuje nam pred očmi njeno prerokovanje: „Usmiljenje Gospodovo je od rodú do rodú vsim, ki se ga bojé.“ Ravno tako resničen je izrek evangelista starega zakona: „Glej, Gospodova roka ni prikrajšana, da ne bi mogel rešiti, in njegovo uho ni zamašeno, da ne bi slišal.“ (Izai 59, 1).

Lansko in predlansko leto so bile velikanske procesije vernih katoličanov posebno k svetiščem nebeške Kraljice Marije D., pa so se tudi marsikje na prošnjo Pomočnice kristjanov čudne reči dogodile. Čudeži! ta beseda današnje dni na ustnicah brezvercev koj sméh zbudí, kajti oni bi to besedo z drugimi vred, ki nas opominjajo naše vsestranske navezanosti na nadzemeljsko Bitje, serčno radi zbrisali iz zgodovine svetá. Pa to ne gré tako z lepa, in ono krivičanje, da mi mižeči vae verujemo, se zvraca na nje same, ter se spoinuje beseda Kristusova, da „videči ne vidijo, slišajoči ne čujejo“ (Mat. XIII, 13.)

V sedanjem stoletji se je Marija petkrat prečudno prikazala, kolikor je nje prikazen očitno in vradno po vikših duhovskih in deželskih oblastnijah bila preiskovana in po čudežih poterjena. (S tim ni rečeno, da se niso še druge prikazni godile.)

1. Prikazala se je bolni Mariji Catalani v Rimu leta 1816, ki je po oni prikazni koj ozdravela.

2. V cerkvi sv. Andreja della Fratte leta 1842 judu (židu) Alfonza Ratisbonu, ki se je na to hipoma pokristijanil, dal kerstiti, je pozneje mašnik postal, že do 20 lét dela z živo gorečnostjo v Jeruzalemu na svetišču „Ecce Homo“, posebno za spreobračanje judov. (Glej obširni popis: „Popotvanje v sv. deželo“ 1872, stran 48—72; pri g. Gerberju).

3. Prikazen Matere Božje na gori „la Salette“ na Francoskem 19. septembra 1846.

4. Zopet na Francoskem v podmolu ali votlini pri mestu Lurdih (Lourdes) Tarbiške škofije, 11. februarja 1858 in večkrat zaporedoma. O čudežih, ki so se godili v Lurdih, je tudi „Zg. Danica“ že večkrat kaj povedala.

5. Bolni Mariji Magdaleni Kade v Filipovi vasi

(Philippsdorf) na Češkem, 13. prosenca 1866. Skoraj več znane so nam Slovencem one prejšnje prikazni kakor pa poslednja, dasiravno se v Filipovem niso godili nič manjši čudeži. Ondašnji duhovni oskerbnik čast. g. P. Storh je vlani (1873) izdal že peto knjižico o čudežih v Filipovem, ter naznanil, da ima tudi za šesto že tvarine dovolj.

Sicer je bilo „prečudno ozdravljenje na Češkem“ že nekaj omenjeno v „Zgod. Danici“ l. 1866 list 5, ali bilo je le posneto po časniku „Gemeindezeitung“, in ne prav natanko; pa od onega časa se je še mnogo prečudnih ozdravljenj ravno tam dogodilo. Češka dežela je leta 1866 vsled kervave vojake s Prusijo silno terpela, pa On, čigar usmiljenje je brezkončno, je naše brate Čehe z ono veselo prikaznijo Marije Device razveselil. Naj bi ta nova milost nebeške Kraljice tudi verne „Slovence“ v zaupanju do nje poterdila!

Vas Filipovo na severnoizhodnji strani Češkega je šteje k duhovniji „Georgswalde“ v litomeriški škofiji, prav blizo meje saksonske. Ne daleč od izvira reke Spreve (Sprê), ktera v svojem spodnjem teku proti severnemu morju gre skozi glavno mesto sedanjega nemškega cesarstva, Berlin. Prebivalci, katerih Filipovo šteje čez tisuč, so večidel tkavci; med 110 hišami si je pa Marija izbrala eno naj preprostejših, kakor nekeđaj v Betlehemu. Legenda pravi, da je Mati Božja živela 63 lét; tudi hišica tukaj, v kateri se je Marija prikazala, ima številko 63. V tej kmečki hiši je pri svojem oženem bratu Jožefu živela Marija Magdalena Kade, rojena 5. junja 1835. Magdalenska je pridno hodila v šolo in se navadila brati in pisati. Do 19. leta je bila vedno zdrava in čversta ter je pomagala staršem tkati, kar se je bila tudi dobro naučila. Oče ji umerje l. 1848, in mati gre leta 1861 za njim v večnost. Ostala je Magdalena sama z bratom. V svojem 19. letu se enkrat hudo prestraši in od tistega časa ni bila nič več zdrava; večkrat jo keré zviije, ter jo na prostem in še celó v cerkvi kakšenkrat napade. Njen spovednik P. Storh jo je v desetih letih, do njenega 29. leta, trikrat s ss. sakramenti za smert prevedil. Sicer plaha in ponižna, se je vedno bolj pri domu držala, ter je le v cerkev rada zahajala, v pol ure oddaljeno faro Georgswalde; ker Filipovljani niso imeli svoje lastne cerkve. Pa nikakor ni bila prenapeto pobožna, in brez kake hlimbe.

(Dalje slédi.)

Razgled po svetu.

Hervaško. Dopis v „Slovencu“ pripoveduje, da v Zagrebu se vstanovlja vsučilišče, ki bode „zvezda predhodnica“ jugoslovenske nove dobe, ko bode (po zgodovinarju Weissu) hervaški kralj zopet postavil križ na cerkev sv. Sofije v Carigradu. Gotovo zamore vsučilišče taka zvezda biti, toda le ako je zastavljeno na versko in npravno stalo, ter se pokličejo v vse oddelke možje, ki so čversti učenjaki, pa ne manj značajni kristjani. Nam se „zvezda predhodnica“ na Jugu zdi novo življenje in silo nagli napredek, ki se godi v Bosni po katoliških prizadevah oo. Trapistov, nekterih hervaških domoljubov in zlasti še po novih šolah usmiljenih sester, med kterimi je tudi lepo število naših kranjskih misijonarkinj. Še vselej in povsod se je pokazalo, da le Cerkev ima tako izdatne pomočke, da zamore cele narode olikati in preroditi. To je poterjena, ne overžljiva resnica, naj liberalizem v sužnjosti mavtarstva kolne, obrekuje in laže, kolikor mu je drago. Sv. Štefan je bil povzdignil Ogersko na visoko stopnjo razcveta, tako tudi druge dežele katoliški kralji. Bratje Hervatje

imajo odperto pot, da omikajo svoje bližnje brate, in ta pot derži — skoz Cerkev. —

Avstrijansko. V državnem zboru je bil 23. sušca odseku petnajsterih izročeni predlog, da naj laški del Tirolskega dobi svoj lastni deželni zbor. O predlogih dr. Zupana (da naj na prošnjo srenjskega predstojništva žandarmerija na Kranjskem pomoč skazuje) in dr. Razlaga (da naj se okrajni zdravniki pomnožijo), je zbor prestopil na dnevni red. —

Kako se o Cerkvi brez Cerkve obravnava, kaže resolucija finančnega odseka, da naj se v Dalmaciji dve škofiji in več fará zatare!! Poslanec Pavlinović jim je klical, da naj le hitro delajo, da pridejo prej na verhu- nec, ter se tudi pastirjem in kmetom v Dalmaciji oči odpró, kako dobro jim je v Cislajtaciji! Enako je bila sprejeta resolucija, da naj vlada prodá več cerkvenih posestev, kakor Garsten in Glajnik itd., pa vse, ki imajo več stroškov kot prihodkov, se vé, ker se slabo gospo- darijo. Vsi ugovori so bili zastoj. — 24 t. m. so gg. Suess, Beer, Giskra... v zboru razbarantali, kar so kdaj o jezuitih pošastnega in neresničnega v romanih brali. Slišati je bilo: „Brutstätte des Aberglaubens“ itd. itd. Predsednik ni nobenega zato k redu klical; še le na zadnje jim je Stremajer povedal, da vsi ti kremlji reči, o kateri je prašanje, čisto nič ne tičejo: beseda namreč ni, če jezuiti v Insbrodu ostanejo ali ne, ampak o tem, če naj se ondotna bogoslovska naprava ohrani, ali ne.

Listek za raznotero robo in blago.

Smert Abeljnova.

(Poleg talijanskega složil Bogdan Ternovec.)

Ko temne, okervavljene obervi
Napolnjen gnjeva — strašnega pogleda
Na lica bratova je vpiral bleda
Človeški grozni ubijavec prvi;

V očesu onem vgaslem, v onej kervi
Togote strastvene odsév zagleda:
Oterpne mu ponós, ga strah preséda,
Ošabni mu pogúm v oserčji zmervi.

Kar — smert s kervavega se dvigne lica:
„Brezbožnik! ta zločin“ — germijo kremlji,
„S kervjó povernejo ti strašni čerti“.

V nebó pa vdolbla božja je desnica,
Ko stresel drob pri glasu tem se zemlji:
„Kdor druge vbija, groza ga bo smerti!“

Telegram z Dunaja. Tukaj je v tem tednu čez 2000 udov pristopilo v katol. društvo; jasni dokaz vspeha zadnje skupščine.

Iz Ljubljane. Gimnazijalni pridni učenci so svojemu ljubljensmu in spoštovanemu gosp. profesorju Jož. Marnu v predvečer njegovega godú zapeli prekrasno večer- nico. Tako skazovanje glasneje govori, kakor pa neki nespremišljeni objedavci gosp. profesorja. Slava verlim učencem!

Gosp. Jožef Šventner, vseskozi močno spoštovani mojster, ljubljanski meščan in oče ubožnih, je umrl 24. t. m. Bodi mnogim znancem in prijatom v mo- litev in spomin serčno priporočen.

Po cerkvenih pesmih 2 poslednjih zvezkov (Volčič — Jeran) mnogi poprašujejo, ker sta pošla. Prosimo malo poterpljenja; prej ko moč, se bota zopet natisnila.

„Vesoljnoznanstva“ 2. zvezčič od g. Jož. Kregau-a je na svitem. Pisatelj obeta od sušca dalje zaporedoma izdajati svoje kritične razprave. Nekoliko zvezčičev je tudi pri vredništvu tega lista.

S Črnega verha. Dobro bi bilo, ko bi „Zgodnja Danica“ priporočila, naj bi pri današnjih stiskah sv. Cerkve v takih krajih, kjer Križev pot po cerkvi skupno molijo, molili prelepi Križev pot „za vse potrebe sv. Cerkve“, ki je v bukvicah „Sveta vojska v svetem letu“, ker ž njim verno ljudstvo moli za vse potrebe sv. Cer- kve in se po njem dobro zavaruje proti sedanjemu po- huhšanju. Pri nas molimo zadnje leta v štirideset- danskem postu o petkih skorej le ta križev pot, in to znatno pomaga k podučevanju, poterjevanju v veri, pa tudi k pravemu keršanskemu življenju. — Pristavek: Fiat. Zgódi se! Vr.

Procesija mavtarska. Odpadniki nad procesijami kričé kakor vrane, sami pa so 10. sušca v Genovi med gostim dežjem in točo šli v siloviti procesiji iz mesta na Macinov grob. Kaj so neki iskali ti rudečkarji. Ako verujejo v večno povračilo, kaj si morajo misliti na grobu sovražnika Cerkve in resnice? Ako pa ne veru- jejo, kaj tam išejo? Ali ni to opičja procesija?

V Parizu je umerla silo zmožna komedijantovka Aimée Dexclée. Več mecev je terpela strašne bolečine. Poslednje dni je poklicala spovednika in se je z Bogom spravila. Ta deklina je že davno čutila vso puhlost živ- ljenja in posvetne slave; govorila je velikrat o sladkosti samostanskega življenja in rekla je: „To je morebiti poklic, zoper ktereга se vojskujem.“ V njenem šestme- sečnem silovitem terpljenju je bila usmiljena sestra njeno tolažilo, spovednik oznanovalec njenega rešenja. Ljudje so se ji lagali in so rekli, da ne bo umerla. Bog, ki ne umerje, pa ji ni zakrival, da se bliža smerti.

Duhovske spremembe.

Prečast. gosp. Anton Reic, čast. korar, dekan in župnik v Vidmu, je 20. t. m. v 75. letni starosti na- gloma umrl. R. i. p. — Č. g. Fr. Mikuž, župnik v Brežicah, je postal oskerbnik Videmske dekanije; in č. g. Edvard Janžek, provizor v Vidmu. — Videmska fara je do 4. maja t. l. razpisana.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: G. kan P. Urh 5 gl.
Za afrikanski misijon: Iz Begunjske duhovnije 25 gl. Prejeli in dalje oddali tudi oporočnino po r. R. K.
Za Kalvarijo in cerkev sv. Jožefa: Z Z. L. 1 gl.
Za kranjske usmiljene sestre v Banjaloki: K. D. 5 gl. — Z Z. L. 1 gl. 40 kr.
Za Bosno: K. D. 20 gl. — Za tabernakelj, v kte- rem se bo presv. Rešnje Telo shranjevalo, molilo in k bolnikom nosilo, 40 gl., neimenovan. — Po g. Fettich-Frankheimu 1 gl. — Č. g. Jož. Kovačič, fajm. v Feld- bach-u, 10 gl. za napravo sedežev presv. R. Telesu v Bosni. — Z Ježice 14 gl. razn. den. — Neimenovana gospa 5 gl. — S Črnega verha nad Polhovim gr.: Dva po 1 gl., drugi 5 gl. 60 kr. — Neimenovan 1 gl. sr. (za tabernakeljne). — Z Z. L. 6 gl. 60 kr. (12 intencij).

Popravek. V sonetu št. 12., 6. versta naj se bere tako-le: „Strahú prevzeta, čudom vse obdane.“